

Марко П. Атлагић ^[1]

Универзитет у Приштини с привременим
седиштем у Косовској Митровици
Филозофски факултет, Катедра за историју
Косовска Митровица (Србија)

УДК 94:341.322.5(497.13+497.15)"1941/1945"
341.485(=163.41)(497.13+497.15)"1941/1945"
930(497.5)

Оригинални научни рад

Хрватски научници и државници фалсификатори броја жртава концентрационог логора Јасеновац из времена НДХ 1941–1945. године

Сажетак: У раду се разматра питање фалсификовања броја српских, јеврејских и ромских жртава у Концентрационом логору Јасеновац 1941–1945. године, од стране савремених хрватских научника и државника. Аутор покушава да укаже на то да је минимизирање броја јасеновачких жртава производ произвољних, ненаучних и неутемељених тврдњи, које се не заснивају на ваљаним историјским изворима и чињеницама. Наглашава да је циљ фалсификовања броја жртава у Концентрационом логору Јасеновац заташкавање истине, како би Хрватска избегла одговорност за почињени злочин геноцида. Избегавање одговорности Хрватске за почињени геноцид у НДХ дало јој је основа да после 75 година изврши још један злочин геноцида над Србима у тзв. домовинском рату (1991–1995), када је етнички очистила преко 500.000 Срба из Хрватске. Аутор је навео све заједничке карактеристике које су обе независне хрватске државе имале, она Павелићева усташка НДХ и ова Туђманова хадезеовска, суверена, неовисна и демократска. У чланку су обрађени искази о броју жртава и карактеру логора релевантних савременика из времена трајања Концентрационог логора Јасеновац (1941–1945), као и савремених историчара који се баве истраживањем Концентрационог логора Јасеновац. Посебна пажња посвећена је фалсификовању броја жртава и карактера Концентрационог логора Јасеновац од стране хрватских научника и државника: академика Јосипа Печарића, академика Ивана Супека, др Фрање Туђмана, Стјепана Месића, Игора Вукића, проф. др Стјепана Разума, Друштва за истраживање троструког логора Јасеновац и других. Аутор је изнео свој став, који је заузео након истраживања – да је Концентрациони логор Јасеновац највећа људска клиника на Балкану и једна од највећих у Европи у току Другог светског рата, у којем је на најмонструознији начин убијено око 1.000.000 Срба, више од 40.000 Јевреја, 60.000 Рома, 4.000 Хрвата, 2.000 Словенаца и 1.800 Муслимана. Аутор се залаже да се Хрватска суочи са злочинима геноцида над Србима како би могла да гради своју будућност заједно са „остатком остатака закланог српског народа“ у Хрватској без терета прошлости.

Кључне речи: Јасеновац, злочин, логор, геноцид, фалсификат, жртва

[1] atlagicmarko@gmail.com

У својој „тисућљетној повијести“ Хрвати су суделовали у многим ратовима у којима су починили велике злочине над многим европским народима, а највеће и најсвирепије злочине и злочине геноцида починили су над српским народом (Lemkin, 1944, str. 79). Хрвати се убрајају у ретке европске народе чија је историјска вертикала испуњена злочинима који су постали саставни део националног идентитета. Зато им предстоји суочавање с прошлошћу и критичко сагледавање и валоризовање свих злочина које су вековима чинили над многим европским народима, а посебно над Србима у Хрватској, да би градили будућност без терета прошлости.

Континуитет злочина Хрвата над Србима можемо пратити у историјским изворима већ од 9. века, када се Људевит Посавски, бежећи пред Францима из Сиска, склонио код једног Србина у Далмацију. Овај српски домаћин дочекао га је и лепо угостио, а Људевит му је заузврат одрубисао главу (Atlagić i Milutinović, 2002, str. 132). Од тада па све до краја Тридесетогодишњег рата (1618–1648) можемо пратити злочине Хрвата који су одсликавали сву њихову свирепост, непознату у дотадашњим ратовањима. Тако су у Тридесетогодишњем рату, између осталог,

одсецали прсте, пресецали гркљане, откидали носеве и уши, спаљивали децу из наручја жена. Своју снагу доказивали су над невином децом. То им је био посебан специјалитет. Жене су зостављали у наручју својих мужева, кћери под ногама њихових очева, а само у једној цркви одсекли су 53 главе женама и бацали живу децу у ватру (Kostić, 1953, str. 8, 10, 13).

Хрвати су чинили злочине над европским народима у 18. и 19. веку, а посебно велики злочин, злочин геноцида, починили су над Србима у току Другог светског рата, 1941–1945. године, у тзв. НДХ. Најмонструознији злочин геноцида^[2] Хрвати су починили у Концентрационом логору Јасеновац над више од 800.000 Срба, 40.000 Јевреја и 60.000 Рома (Grajf, 2019). О великим злочинима у Концентрационом логору Јасеновац говори извештај немачког генерала Ернеста Фика Химлеру, од 16. марта 1944. године, у којем се каже: „[...] да су усташе одвеле у концентрациони логор Јасеновац 600.000–700.000 Срба и тамо их заклале на балкански начин“ (Dedijer, 1987, str. 644).

Немачки специјални изасланик задужен за Румунију, Грчку и југоисток Европе (1941–1945) Херман Нојбахер^[3] (Herrmann Neubacher) казао је: „Рецепт усташког вође и поглавника

[2] Геноцид је низ радњи чији је циљ, у последњој косеквенци, уништење једне национално или етнички, расно и (или) религиозно детерминисане људске групе. Геноцид подразумева постојање специјалне намере (*dolus specialis*) јер би без ње реч била о хомоциду. Осим тога, треба доказати и припремне мере, првенствено културни геноцид (спаљивање цркви и синагога и других верских објеката, уништење језика и писма циљане групе). На концу, потребно је да постоје план и његова реализација.

[3] Др Херман Нојбахер (Herrmann Neubacher) имао је специјална овлашћења по питању економије и политике. Рођен је у Велсу, у Аустрији, 1893. године. Докторирао је из техничке науке у Бечу. Служио је у аустријској армији као оберлајтнант, 1914–1918. године. Био је оснивач и председник Deutsch-Oesterreichischer Volksbund-a, аустријског огранка. Затваран је у Аустрији због политичке делатности. Неко време, између два светска рата,

Марко П. Атлагић

Хрватски научници и државници фалсификатори броја жртава концентрационог логора Јасеновац из времена НДХ 1941-1945. године

Анте Павелића, у односу на православце, подсећа на крваве верске ратове у прошлости: једна трећина мора да се покатоличи, једна трећина мора да напусти земљу, а једна трећина мора да умре. Ова последња програмска тачка је испуњена. Када водеће усташе тврде да је око 1.000.000 православних Срба (закључно са одојчадима, децом, женама и старцима) поклато, мишљења сам да је то хвалисање претеривање. На основу извештаја које сам ја добио, ценим да се број беспомоћних и покланих креће око 750.000 људи“ (Neubacher, 1956, str. 31). Нојбахер је једном другом приликом рекао: „Сам Лубурић је у Јасеновцу био одговоран за убиство 10.000 Срба властитим рукама. У логору Јасеновац је умрло на најокрутнији начин по наређењу тог човека преко 225.000 Срба“ (Dedijer, 1987, str. 647).

Др Никола Николић, Хрват из Босне, логораш логора смрти Јасеновац, писао је: „да је у Концентрационом логору Јасеновац убијено преко 700.000 људи“ (Nikolić, 1948, str. 190–192).

Процену броја убијених Срба у Концентрационом логору Јасеновац дао је и бивши припадник фрањевачког језуитског реда и један од команданата логора Јасеновац фра Мирослав Филиповић, (иначе Вјекослав

Мајсторовић^[4]), приликом саслушања 25. Јуна 1946. године. Филиповић је тада рекао: „Према наводима Макса Лубурића, који је вјероватно водио евиденцију о побијеним Србима, у четири године овде је убијено око 500.000 Срба“ (Bulajić, II, 1988; Novak, 1986, str. 649; Dedijer, 1987, str. 388).

Земаљска комисија Хрватске за утврђивање злочина окупатора и њихових помагача 15. новембра 1945. године писмено је потврдила Нирнбершком трибуналу „да број жртава Концентрационог логора Јасеновац, износи између 500.000 и 600.000“ (Miletić, II, 1986, стр. 1090, 1091, 1100; Dedijer, 1987, str. 656).

У исто време, Покрајинска комисија Војводине за утврђивање злочина окупатора и њихових помагача, по истој методологији, врши утврђивање злочина и наводи цифру за „Јасеновац 800.000 убијених“ (*Vojnoistorijski glasnik*, 1980, str. 213), а Савезна државна комисија за утврђивање злочина окупатора и њихових помагача саопштила је „да је у Концентрационом логору Јасеновац побијено преко 600.000 жртава“ (FNRJ, 1946, str. 161).

Раду на утврђивању броја жртава у Концентрационом логору Јасеновац дало је допринос и Удружење бораца из Босанске Дубице, које је 15. новембра 1961. почело

био је градоначелник Беча. Ушао је у Министарство спољних послова 1940. године. Предао се америчким снагама у Улму 2. јуна 1945. године.

[4] Мирослав Филиповић (Јајце, 1915. – Загреб, 1946), фратар, фрањевац, усташа и командант логора Јасеновац и Стара Градишка. Одговоран за масовне злочине над српским селима око Бања Луке, због чега је прозван фра Сотона. У школи у Шарговцу наредио је да се српска деца одвоје од хрватске и муслиманске, а затим је почео да их коље. Било је педесет двоје закланих. Учитељица је после тога полудела. Лубурић га је због клања назвао „мајстор века“ па је тако добио име Мајсторовић Вјекослав. Након рата ухваћен је и изручен југословенским властима. Осуђен је на смрт вешањем.

ископавање у области Доње Градине (највеће губилиште у оквиру Концентрационог логора Јасеновац). Комисија је пронашла 120 масовних гробница сличне величине. После откопане три гробнице, комисија је бројала жртве. Када је постало јасно да резултати неће бити повољни за Хрвате, рад је морао да се обустави, највероватније по наређењу Јосипа Броза Тита, јер би цифра броја убијених премашила 1.000.000 заточеника. Он је рекао да се неће одгајати будуће генерације на усташким злочинима. На основу броја жртава у прве три масовне гробнице, комисија је проценила да укупан број убијених у Концентрационом логору Јасеновац износи 550.800, и то само на Градини. Међутим, радна група антрополога, археолога и судских лекара, у јануару 1964. године, ипак је истраживала област Доње Градине и Циглане. Њима је такође забрањен рад, али су њихове процене биле да је број жртава само у Градини био око 336.000. Међутим, у времену између 1964. и 1967. године, откривено је да у тој области постоји још 100 масовних гробница, које ни до данас нису истражене. Ни област Старе Градишке до данас није истражена, а процењује се да је и ту убијено око 60.000 заточеника. Исто тако, Крапје и Брочице као и Млака са пет великих масовних гробница остале су неистражене (Вулајић, II, 1998). Ако се узме у обзир додатних 100 масовних гробница откривених од 1964. до 1967. године, онда можемо слободно да закључимо да је у Концентрационом логору Јасеновац побијено више од 1.000.000 Срба, Јевреја, Рома, антифашиста Хрвата, Муслимана и Словенаца. Из тих разлога, Тито

ја зауставио даље истраживање броја убијених у Концентрационом логору Јасеновац, поново под изговором да нећемо будуће генерације одгајати на злочинима Хрвата.

Бивши заточеник Концентрационог логора Јасеновац и дугогодишњи председник Удружења бивших логораша Јасеновца, хрватски правник К. Хубер, потврдио је да је само у логору Градина побијено око 400.000 људи. Хубер је изјавио: „Свако ко је био у Јасеновцу зна да је капацитет убистава у Градини био између 1.000 и 1.500 људи за једну ноћ, а и више, ако би усташама стигло појачање... У Градини су откривене масовне гробнице са између 300.000 и 400.000 лешева. А где су лешеви оних, који су бачени у Саву? Или оних који су побијени у околним пољима“ (*Intervju*, 1990, str. 23–25).

Процену броја убијених Срба у највећем мучилишту и подземном српском граду – Концентрационом логору Јасеновац дао је и Карл Хнилица. Он је казао: „Укупан резултат немилосрдне борбе усташа против непожељних Срба, на основу врло поузданих извора, износи 700.000“ (Hnilicka, 1970, str. 41).

Милан Дуземблић, Хрват, нотар општине Јасеновац до краја 1943. године, коме су о погубљенима у Концентрационом логору Јасеновац достављани (по један препис) извештаји, казао је: *Ја сам намјештен као ојћински биљежник у Јасеновцу, ње сам дана 21. децембра 1943. био ухайшен и одмах сћирџан у лојор... До дана мој ухайшења њј. 21. децембра 1943. било је код ојћине Јасеновац њаквих зайисника око 900.000. односно њо сћиску њријава случајева смрџи било је 900.000. њаквих жрџава. Пошџо сам ја био ојћински биљежник имао сам*

ириликe да њосмајтрам ње сѝискове и ово сам видио својим очима, шѝо сам исказао (Miletić, III, 1987, str. 494). Узимајући у обзир да је логор постојао још 17. месеци, од краја 1943. године (до када је Дуземблић ухваћен), до краја рата, то значи да је према Дуземблићевој изјави, највероватније до краја рата у Концентрационом логору Јасеновац побијена преко 1.454.000 заточеника. Како смо дошли до тог броја побијених? Ако је до краја 1943. године, када је Дуземблић ухваћен (за 28. месеци) побијено 900.000 заточеника, онда за још преосталих 17. месеци до краја рата, побијено је још 554642 заточеника, а то значи да је за читаво време постојања логора убијено 1.454.000 заточеника, по „методи“ Милана Дуземблића. И сама Анкетна комисија, након извршеног увиђаја самог логора, лечничког налаза и мишљења судских вештака те преслишавања очевидаца, установила је да је у Концентрационом логору Јасеновац за четири године постојања ове људске клаонице побијено 1.400.000 заточеника. (Милетић, III, 1987, str. 496).

Проф. др Гидоен Грајф, главни истраживач Института за холокауст „Сем Олам“ (Shem Olam) у Израелу, открио је застрашујући податак о мучењу жртава у Концентрационом логору Јасеновац током рада на студији „Јасеновац, Аушвиц, Балкан“. На основу резултата до којих је дошао током вишегодишњег истраживања, Грајф износи податак да је

у Концентрационом логору Јасеновац, на 57 најсвирепијих начина, убијено минимум 800.000 Срба и око 40.000 Јевреја. „Јасеновац је био империја смрти“, закључује Грајф (Begenešić, 2019; Janković, 2018).

Први и један од највећих (ако не највећи) хрватских историчара и државника, који су фалсификовали карактер логора и број јасеновачких жртава, био је др Фрањо Туђман. У Хрватској ратној, људској и моралној историјској вертикали, посебно у последња два века, било је много моралних људских наказа и ништарија. Др Фрањо Туђман засигурно спада у сами врх те вертикале. То његово морално и политичко лудило испољавано је посебно према Србима, а заснивало се на „учењу“ највећег србомрсаца у историји српско-хрватских односа, „оца домовине“, др Анта Старчевића.^[5] Др Туђман је био један од главних протагониста насилног разбијања Југославије на крају XX века и главни творац нове (друге) независне државе Хрватске без Срба. Др Туђман био је Брозов генерал, „поверљиво лице“ у Генералштабу ЈНА, кадровик, који је према писању Павла Јакшића, отерао на Голи оток око 7.000 српских и црногорских официра (Vojnović, 1999, str. 436). Др Туђман је био доктор „повијесних знаности“, али је свој докторат плагирао, што је 1974. године доказао академик проф. др Љубо Бобан. Када је професор Бобан запретио да ће др Туђмана тужити суду, Туђман

[5] Др Анте Старчевић (1825–1896) био је син покатоличене српкиње Милице (рођене Богдан) и Јакова, сељака, пореклом из херцеговачке првобитно српске породице, која се доселила у Лику је тада се покатоличила. Старчевић је мрзео Србе. Питао се: „Зар је могуће да је било који народ добио своје име од Серб, од једне болести? Славосерби грокћу као оне животиње, на којима расте сланина... и већ након неколико удараца видиш како од Славосерба настају прави пси.“ Видети: Pasmína Slavoserbska i ime Serb, *Djela dra A. Starčevića*, Zagreb 1879, стр. 34, 74, 75.

га је предложио за академика и проф. Бобан је зашутео. Део историчара опирао се 1990. године да др Туђман одржи уводно предавање као историчар на једном скупу, држећи да је прикладније да отвори скуп као председник државе. Др Туђман био је Павелићев пуковник, а Титов пуковник и генерал. По узору на др Анту Павелића, др Туђман је своја упоришта нашао у антисрпској кампањи, геноцидној пракси и Католичкој цркви.

Др Туђман је успео да хрватској историографији, која је иначе највећим својим делом испуњена фалсификатима, да специјални допринос. Туђман је први хрватски „повјесничар“ и научник који је променио карактер логора и минимизирао број српских, јеврејских и ромских жртава у Концентрационом логору Јасеновац, највећој кланици током Другог светског рата на простору Југославије и Балкана.

Др Туђман тврди да је геноцидно насиље природна појава ако се врши у корист праве вере каква је католичка вера и у име изабране нације каква је хрватска нација. Туђман је дословно рекао: „Геноцидно насиље је природна појава... Оно се не само допушта, већ и препоруча, штавише чак и налаже... посебно ако се ради о изабраном народу или за одржање или ширење његове једино исправне вјере“ (Tuđman, 1989, str. 172). Овом својим изјавом др Туђман је настојао да „оправда“ усташке злочине геноцида над Србима, Јеврејима и Ромима у НДХ, али и свој унапред планирани геноцид над Србима, који ће извести у тзв. домовинском рату, а посебно у злочиначкој акцији „Олуја“, 1995. године. Када је у питању Концентрациони логор Јасеновац и

други логори у НДХ, др Туђман је навео да је у њима умрло (а не убијено) 59.635 људи. Он је дословно рекао: „Повијесна је истина, да је у свим затворима и логорима у Хрватској за вријеме посљедњег рата, умрло укупно 59.635 људи и то не само Срба, већ и један велики број Хрвата, демократа и антифашиста, Јевреја, Цигана...“ (Duga, 1990, str. 82). Како видимо, др Туђман потпуно свесно каже да су у концентрационом и осталим логорима и затворима по Хрватској људи умирали, а не да су на најсвирепији начин убијани Срби, Јевреји, Роми, антифашисти Хрвати, Муслимани и Словенци. Др Туђман је 1990. године изјавио да су губици српског и хрватског народа у Концентрационом логору Јасеновац прилично исти, и да су у Јасеновцу „умрли људи“, а не убијани на најмонструознији начин Срби, Јевреји, Роми и антифашисти Хрвати. Др Туђман је тврдио: „У Јасеновцу је умрло, између 30.000 и 40.000 људи... губици хрватског и српског народа прилично су исти... Мит о Јасеновцу развио се у једно нечувено лудило“ (Intervju, 1990, str. 65). Др Туђман је стално напредовао у смањивању броја убијених Срба, Јевреја, Рома, антифашиста Хрвата, Муслимана и Словенаца у Концентрационом логору Јасеновац, па је за само две године број убијених смањено за 24.000.

Очевици и квалификовани сведоци (Немци и Италијани) и саме хрватске усташе потврдили су да је у Концентрационом логору Јасеновац убијено више од 750.000 Срба, 3.000 до 4.500 антифашиста Хрвата. За др Туђмана то је „прилично исти број“ српских и хрватских жртава. Овакве Туђманове изјаве добре познаваоце његова „наума“ не изненађују. Др

Марко П. Атлагић

Хрватски научници и државници фалсификатори броја жртава концентрационог логора Јасеновац из времена НДХ 1941-1945. године

Туђман се залагао за Хрватску без Срба још деведесетих година прошлог века. Хрватски сликар Едо Муртић, јануара 2000. године, дао је интервју ријечком *Новом листу*, у којем је истакао да га је др Туђман, пред изборе 1990, уверавао да му је циљ направити од Срба у Хрватској „оно што нису направиле усташе и Павелић – за 250.000 Срба, рекао је да ће спаковати кофере и иселити, других 250.000 остати или нестати“ (*Novi list*, 2000). Касније је Едо Муртић још једном поновио такву изјаву у интервјуу 2003. године Мири Бабић Шувар, у којем је рекао: „Било је страшно, мучило ме то што сам од Туђмана чуо. Дошао је у мој ателијер, мислећи ваљда да ће од мене направити свога Аугустинчића, и одушевљено почео причати о томе: да ће хрватски народ крвљу морати добити своју државу, да ћемо ми (он са ХДЗ-ом) направити оно што Павелић није успио направити 1941. године, да ће 50 посто Срба морати спаковати кофере и одселити, осталих 50 посто или постати Хрвати или нестати. Рекао сам му да је луд, да се мора лијечити и да од тада не комуницирам с њим“ (*Identitet*, 2003, str. 8–11).

Једна од безумних идеја „врховника“, др Туђмана, била је да се усташки Концентрациони логор Јасеновац преуреди у Централни меморијални парк свих жртава из Другог светског рата у Хрватској, жртва комунизма после рата, а посебно жртва из тзв. домовинског рата (1991–1995), што представља сулуду идеју. Дакле, др Туђман је хтео да се у споменичком обележју нађу кости партизана, усташа и жртве тзв. домовинског рата (1991–1995), кости жртава и целата, тако да се за сваког погинулог за слободу

Хрватске постави спомен-камен или крст са именом. Ту своју сулуду идеју др Туђман изнео је и образложио у Извјешћу о стању Хрватске државе и нације за 1995. годину, на заједничкој седници оба дома Хрватског сабора, 15. јануара 1996. године (*Šuvar*, 2003, str. 222). Заправо, реч је о мешању костију фашиста и антифашиста, заједничком великом гробљу партизана и усташа, те оних убијених и погинулих у рату 1991–1995. године на тлу Хрватске. То би, према др Туђману, била „помирба“ и истина о свим жртвама рата на тлу самосталне и суверене хрватске државе и нације (*Šuvar*, 2003, str. 223). У Хрватској није било супротстављања таквој врховниковој замисли, што је било и очекивано. На такву његову идеју реаговали су званичници из САД. Амерички државни секретар за иностране послове Ворен Кристофер исказао је неразумевање за такав Туђманов наум. После тога, директор Меморијалног музеја Холокауст у Вашингтону Валтер Рајк рекао је да Туђманов наум мора бити заустављен. „Плановима да се помешају кости жртва холокауста у Концентрационом логору Јасеновац са њиховим извршиоцима, др Туђман настоји исправљати историју лопатом“, рекао је Рајк (*Šešelj*, 2007, str. 1006).

Др Туђман постаје све неозбиљнији када тврди да је највећи број хрватских домобрана и усташа, „напосе и четника“ из Блајбурга, изручен Титовом стрељачком строју, које је одвео управо у Јасеновац. Туђман каже: „Највећи број усташа и домобрана које су Енглези заробили код Блајбурга изручен је Титовом стрељачком строју, које је он одвео управо у Јасеновац, тамо су их побили и сахранили“ (*Intervju*, 1990, str. 25). Према нашем

мишљењу, др Туђман је хтио причом о Блајбургу и Крижном путу занемарити, односно скратити и потиснути истину о логору Јасеновац и још 38 логора на подручју НДХ, у којима је, на основи Павелићевих расних закона, побијено преко милијун Срба (Šuvar, 2003, str. 244).

Фалсификовати број жртава у Концентрационом логору Јасеновац без иједног историјског извора могао је само човек испуњен огромном мржњом, а поготово мржњом према Србима, Ромима и Јеврејима или пак тешко болестан човек. Туђман је заиста био болестан човек,^[6] и то је потврдио и његов министар одбране Мартин Шпегел, који је рекао: „Туђман је био болесник. Та његова болест, поред осталог, имала је катастрофалне неотклоњене последице за здравље Срба у Хрватској. Те би последице биле мање да се врховникова болест није проширила на знатан број његових сљедбеника“ (*Feral tribine*, 2001). Др Туђману је у стварању самосталне и суверене државе Хрватске без Срба стално била на уму НДХ. Уосталом, то је потврдио и Мартин Шпегел када је рекао: „Туђман и Гојко Сушак су створили концепцију чисте националне државе, по узору на НДХ из Другог свјетског рата“ (*Нови лист*, 2001). Туђман је болесно мрзео Србе. Он је на више предизборних скупова у Хрватској 1995. године новинарки Тањи Торбарини изјавио: „Сретан сам што моја жена није Српкиња нити Јеврејка“ (Subotić, 2002, str. 95). Тако је др Туђман својим примером преносио мржњу

на остале Хрвате, што је у читавом пучанству изазвало мржњу невиђених размера. Уосталом, то је посведочила и кћерка др Анте Павелића, Мирјана Пшеничник, која је 1992. године изјавила: „Уосталом, у НДХ није владало такво антисрпско расположење као данас“ (*Novi list*, 1992).

И хрватска списатељица Ведрана Рудан тврди да је др Туђман рехабилитовао усташтво и усташке симболе. Она је 2003. године казала: „Власт у Хрватској спроводи рехабилитацију усташтва. Руку на фашистички поздрав дизали су министри. Ендехазиско се знаковице истовијетило са домољубљем. Пуно десетљеће народу се испирао мозак, млади су тако одгајани [...]. Са промјеном власти прије четири године ни у том погледу није направљен заокрет. Споменик Францетићу није уклоњен [...] нису уклоњени ни накарадни школски уџбеници“ (Rudan, 2003).

Туђманова независна и суверена држава Хрватска 1991–1995. године имала је потпуно исте или сличне карактеристике као она Павелићева НДХ из периода Другог свјетског рата 1941–1945. године. Ево тих карактеристика:

1. И Павелићева усташка НДХ од 1941. до 1945. године и Туђманова самостална, суверена и демократска Хрватска од 1991. до 1995. године избациле су из устава српски народ;

2. И Павелићева усташка НДХ од 1941. до 1945. године и Туђманова самостална, суверена и демократска Хрватска од 1991. до 1995. године

[6] Др Туђман је боловао од шизофреније. Аутору ових редова је др Јован Рашковић 1989. године казао да је он лечио др Туђмана од те болести, и да му је наводно због те болести скраћено издржавање затворске казне због залагања за усташку идеологију и антидржавно деловање.

Марко П. Атлагић

Хрватски научници и државници фалсификатори
броја жртава концентрационог логора Јасеновац
из времена НДХ 1941-1945. године

избациле су из употребе српски језик и српско ћирилично писмо;

3. И Павелићева усташка НДХ од 1941. до 1945. године и Туђманова самостална, суверена и демократска Хрватска од 1991. до 1995. године употребљавале су исту монету – куну;

4. И Павелићева усташка НДХ од 1941. до 1945. године и Туђманова самостална, суверена и демократска Хрватска од 1991. до 1995. године прогониле су српске интелектуалце;

5. И Павелићева усташка НДХ из 1941. до 1945. године и Туђманова самостална, суверена и демократска Хрватска отпуштале су Србе са посла;

6. И Павелићева усташка НДХ од 1941. до 1945. године и Туђманова самостална, суверена и демократска Хрватска од 1991. до 1995. године употребљавале су исте или сличне (усташке-великохрватске) симболе;

7. И Павелићева усташка НДХ од 1941. до 1945. године и Туђманова самостална, суверена и демократска Хрватска од 1991. до 1995. године католичиле су Србе (Павелићева НДХ 350.000, а Туђманова 30.000);

8. И Павелићева усташка НДХ од 1945. до 1945. године и Туђманова самостална, суверена и демократска Хрватска од 1991. до 1995. године оснивале су логоре за Србе;

9. И Павелићева усташка НДХ од 1941. до 1945. године и Туђманова самостална, суверена и демократска Хрватска од 1991. до 1995. године отуђивале су српску имовину (земљу, куће, станове...);

10. И Павелићева усташка НДХ од 1941. до 1945. године и Туђманова самостална, суверена

и демократска Хрватска из 1991. до 1995. године масовно су спаљивале српске куће и цркве;

11. И Павелићева усташка НДХ од 1941 до 1945. године и Туђманова самостална, суверена и демократска Хрватска из 1991 до 1995. године основале су Хрватску православну цркву;

12. И Павелићева усташка НДХ од 1941. до 1945. године и Туђманова самостална, суверена и демократска Хрватска од 1991. до 1995. године спроводиле су државни терор над Србима;

13. И Павелићева усташка НДХ од 1941– 1945. године и Туђманова самостална, суверена и демократска Хрватска од 1991. до 1995. године награђивале су усташе – усташки дужносник Павелићеве НДХ у Дубровнику Иво Ројница, у Туђмановој Хрватској постаје опуномоћени представник за Аргентину и Латинску Америку;

14. И Павелићева усташка НДХ од 1941. до 1945. године и Туђманова самостална, суверена и демократска Хрватска од 1991. до 1995. употребљавале су усташки поздрав „За дом спремни“;

15. И поглавника усташке НДХ Анту Павелића примио је папа Пије XII, 12. маја 1941, због клерикално-католичких смерница у НДХ и врховника хадезеовске самосталне, суверене и демократске Хрватске примио је 25. маја 1991. године папа Јован Павле II због клерикално-католичких смерница.

Др Туђман је једино надмашио др Анту Павелића у томе што је створио независну и суверену Хрватску државу без Срба. Др Туђман је извршио масовно етничко чишћење Срба тако што их је више од 560.000. протерао из

Хрватске. Тиме је Туђман реализовао оно што нису могли реализовати ни Фрањо Јосиф, Бенито Мусолини, Адолф Хитлер, др Анте Павелић, ни Јосип Броз Тито.

Туђманова нова ХДЗ власт у Хрватској 1990. године, учинила је у Концентрационом логору Јасеновцу нешто што неће бити дуго забележено у свету. Туђман је забранио 17.9. 1990. године полагање венца на споменик жртвама усташког терора у Концентрационом логору Јасеновац. С тим у вези заступник у Сабору Републике Хрватске Марко Атлагић, поставио је заступничко питање, на петој седници Вијећа опћина Сабора Републике Хрватске, које гласи: „Дана, 16. рујна 1990. године десило се, по мом мишљењу, нешто незабележено у повијести човјечанства, силом оружја, живима је било забрањено да се поклоне мртвим жртвама усташког терора у Концентрационом логору Јасеновац, највећем мучилишту у Југославији. У том нечувеном чину, који се одиграо надомак Јасеновца, видјеле су се, поред редарственика, особе са црним униформама. Мисли ли Влада Републике Хрватске расправљати о овом нецивилизацијском поступку милиције?“ (Atlagić, 1990). Заступник Атлагић, био је ометан на седници приликом постављања питања од стране председавајућег, а на постављено заступничко питање никада није добио одговор.

Концентрациони логор Јасеновац заиста је био плански саграђен за убијање Срба Јевреја и Рома, не само од усташа, него и осталих хрватских функционера, што поред осталог, показује податак од 3. јула 1966. године када је отворан споменик жртвама усташког злочина у

Јасеновцу. И тада су вређане јасеновачке жртве. Високи хрватски комунистички функционер и председник Сабора Републике Хрватске, Иван Стево Крајачић, на свечаности приређеној у ту част, поздравио је све делегације бивших република Југославије. Када је најављена српска делегација, Крајачић се, видно узбуђен и пијан, обратио присутним овим речима: „Мало смо вас овдје побили“ (Dedijer, 1987, str. 668). Крајачић је због тога кажњен повлачењем са функције председника Сабора Републике Хрватске.

Да би др Туђман остварио своју замисао из млађих дана и створио „вековни сан“ хрватског народа – самосталну, суверену и неовисну државу хрватског народа, како је често говорио и писао, био је свестан да то не може остварити без рата. Зато је Туђман желео рат свим срцем и душом. Због тога је интензивно радио да дората дође. Са тим у вези др Туђман је на Јелачићевом тргу у Загребу, 24. маја 1995. окупљеним грађанима, признао: „Рата не би било да га Хрватска није требала. Али, ми смо процијенили да само ратом можемо изборити самосталност Хрватске. Због тога смо водили политичке преговоре, а иза тих разговора формирали смо оружане постројбе. Да нисмо то урадили, не бисмо дошли до циља. Значи, рат је било могуће избјећи само да смо одустали од нашег циља, тј. од самосталности Хрватске“ (Hrvatski vjesnik, 1995). Наравно, да је др Туђман био потпуно свестан да „вјековни сан“ хрватског народа, није могао остварити и без прогона Срба из Хрватске. То потврђује и бивши члан Председништва СФРЈ из Хрватске, проф. др Стипе Шувар, који пише: „др Туђман је желео рат, јер само кроз ратна дејства могао

је да истјера и прогна српско становништво из Хрватске. Према извештају Бутроса Галија из свибња 1993. године, Хрватску је до тада напустило 352.000 Срба. Након „Бљеска“ и „Олује“ остало је највише 130. тисућа! Најмање 15. тисућа мијењало је своје име и презиме. Дјеца по школама присиљена су крити своју националну припадност и по правилу похађају католички вјеронаук“ (Šušar, 2003, str. 374). Свој наум протеривања Срба из Хрватске др Туђман је најозбиљније наговестио још пре рата, на једном митингу у Пазину, априла 1990. године, када је присутним грађанима најозбиљније поручио: „Сви они који фућкају и галаме (Срби, прим. Атлагић) морају знати да ће морати ићи из хрватских земаља тамо одакле су и дошли“ (Danas, 1990, str. 32).

Пошто је остварио свој сан, злочиначком акцијом „Олуја“ из 1995, када је извршио „највеће етничко чишћење после Другог светског рата на тлу Европе“ (Вучић, 2020), др Туђман је у „влаку слободе“, на релацији Загреб–Книн–Сплит, 26. коловоза 1996, поручио граду и свету: „Нема више оних (Срба, прим. Атлагић) који би будућност Хрватске угрожавали у хрватском националном тијелу, то се не може изразити никаквим новцем неголи управо тиме, да је овим кораком („Олујом“) будућност хрватског народа загарантована“ (Šušar, 2003, str. 358).

Др Туђман је негирао и фалсификовао не само број убијених Срба, Јевреја, Рома и антифашиста Хрвата у Концентрационом логору Јасеновац него и карактер логора. Без икаквих утемељења тврдио је да Концентрациони логор Јасеновац није био планиран да би се систематски ликвидирали заточеници, да је то мит,

а да је Јасеновац био „радни логор“ са више обртничко-радних јединица: „Промицитељи јасеновачког мита, од самог почетка до данас, устрају на томе да је јасеновачки логор био организован с изричитом сврхом ликвидирања свих заточеника, те да су се у њему свакодневно вршили покољи на стотине па и тисуће Срба, Жидова, Цигана и комуниста. А истина је да је логор био организован као „радни логор с мноштвом пољодјелских и творничко-обртничких радних јединица“ (Tuđman, 1989, стр. 316).

Проф. др Стјепан Разум, начелник Надбискупског архива у Загребу, предавач помоћних историјских наука на Филозофском факултету у Загребу, тајник Друштва за истраживање троструког логора Јасеновац, бивши дипломац Хрватског папског завода Св. Јероним у Ватикану, свештеник и „повјесничар“, један је од највећих фалсификатора броја жртава у Концентрационом логору Јасеновац и карактера тог логора. Одреднице његових ставова о Концентрационом логору Јасеновац темеље се на ставовима др Фрање Туђмана. За др Разума, Јасеновац није концентрациони логор, него сабирно поље или логор за манипулацију, како би манипулатори остварили свој циљ. Др Разум каже: „Логор Јасеновац је средство комунистичке индоктринације“ (Razum, 2015, str. 18–20), па наставља небулозом: „ко год у Хрватској подржи тај мит, а то су нажалост увијек чинили чланови СУБНОР-а, он пуше у великосрбски рог, он је у служби великосрбске идеологије, која након Домовинског рата не престаје“ (Černivec, 2012, str. 28–35). Др Разум треба да зна да је Концентрациони логор Јасеновац био фабрика смрти. Он је

Bern Bartsch / Creative Commons Attribution

Фотографија 1: Камени цвет - споменик жртвама логора у Јасеновцу

био један од највећих, најсуровијих, и једини концентрациони логор у Европи који није био немачки. У њему је, како се види, по озбиљним проценама, убијено више од 800.000 Срба, Јевреја, Рома, антифашиста Хрвата, Словенаца, Муслимана и других. За др Разума Концентрациони логор Јасеновац није постојао, него су га Срби измислили наводно ради своје великосрпске идеологије. Он каже: „Срби су измислили Јасеновац, то је великосрбски мит, а не логор у којем су током Другог свјетског рата убијени Срби, Јевреји и Роми“ (*Jutarnji list*, 2012).

Др Разум без задршке тврди да је Концентрациони логор Јасеновац, „највећа повијесналаж, која је сваког дана свепрозирнија“, да су у Јасеновцу „партизани своје окрутне и масовне злочине подметнули усташама – ми повјесничари ћемо то и доказати“ (Маријаџић, 2014, стр. 30–33). За др Разума Концентрациони логор Јасеновац није био логор смрти, него „радни логор“, и у њега нитко није доведен да би био убијен. Према Разуму, у Јасеновац нико није доведен зато што је био Србин, Јеврејин или Ром. На оваквој идеолошкој платформи у режији нове ревизионистичке политике и историографије Хрватске настала је књига др Разума. Он је своје сабране измишљотине о НДХ и Концентрационом логору Јасеновац објавио 2018. године у књизи Разоткривена јасеновачка лаж у коауторству са другим минимизатором и манипулатором броја жртава и карактера Концентрационог логора Јасеновац, академиком проф. др Јосипом Печарићем. Дакле, Разум је хрватској јавности саопштио, по ко зна који пут, наводно коначну истину о

броју логораша који су у Јасеновцу „изгубили живот“. Др Разум тврди да је у време НДХ, 1941–1945, било укупно тек 18.600 логораша, а да је од тога њих 1.360 (тисућу триста шездесет) у логору Јасеновац и „смртно страдало“. „Нитко ту није доспео нити је убијен зато што је Србин или православац“, закључује др Разум. Др Разум неће никако да каже да су логорашаи побијени на најмонструознији начин, него „смртно страдали“, и то природном смрћу, од тешких обољења или од последица најтежих казни логорске управе.

Др Разум заједно са осталим хрватским повјесничарима и државницима на све могуће начине покушава да оспори више од 800.000 убијених Срба у Концентрационом логору Јасеновац и преко 60.000 Срба побијених у логору Јадовно. Др Разум неразумни морао би да зна, а не зна, или се прави да не зна, да намерно минимизирање броја убијених Срба, Јевреја, Рома, антифашиста Хрвата, Словенаца и Муслимана, у Концентрационом логору Јасеновац и другим логорима у НДХ оставља стравичну и неизбрисиву мрљу на „хрватској повијести“. Хрватска се мора суочити са злочинима, па и злочином геноцида према Србима у Хрватској, и одрећи у будућности таквог „наука“, и градити заједнички суживот са Србима. Срби у Хрватској треба да изанализирају све пропусте у односу према Хрватима и одрекну их се уколико их је било. Разумово „ученије“ представља континуитет деловања „ученија“ католичке цркве у Хрвата. Др Разум неразумни требало би да зна, а не зна, или се прави да не зна, да козарски крај више од 25 година није дао војника Србина за војску после Другог светског рата због злочина

геноцида почињеним над Србима у том крају. Др Разум неразумни требало би да зна, а не зна, или се прави да не зна, да су у том крају вршени такви злочини да је само на подручју Костајнице у Другом светском рату у једном дану побијено 3.600 Срба и да је томе сведок био један Хрват који је и сам био учесник тих тешких злочина. Др Разум неразумни требало би да зна, а не зна, или се прави да не зна, да се докази о томе налазе у архивима, па и у Хрватском државном архиву у Загребу.

Минимизирању броја жртава и карактера Концентрационог логора Јасеновац за време НДХ придружио се и Младен Ивезић, хрватски „повјесничар“, наводно филозоф и психолог. Ивезић је настављач минимизирања броја српских, јеврејских и ромских жртава у Концентрационом логору Јасеновац минимизатора и фалсификатора др Фрање Туђмана. Ивезић каже: „У сабирном логору Јасеновац [...] живот је, од свих могућих узрока, изгубило 1.000 или 2.000 људи, а немогуће да их је имало више од 5.000“ (Ivezić, 1993, str. 200). После оваквих неозбиљних Ивезићевих исказа мора да стане „знанствена памет“. Оваквим тврдњама Ивезић не износи само фалсификат о броју јасеновачких жртава ради негирања

злочина геноцида него се руга тим жртвама и на тај начин их поново убија. Ивезићеве неутемељене тврдње, најгрубљи фалсификати, говоре о фрустрацијама не само Младена Ивезића и хрватских „повјесничара“ него и читаве хрватске нације, јер нитко од Хрвата није реаговао на овакве безочне подвале научној и целокупној хрватској јавности.

На Ивезићеве „знанствене“ резултате надовезао се члан Академије знаности и умјетности академик др Јосип Печарић.^[7] Академик Печарић каже: „У сабирном и радном логору Јасеновац, дакле у свим логорским радионицама и подлогорима на раду, у шуми и слично и у логору Стара Градишка, живот је од свих могућих узрока изгубило највјероватније између 1.000 (тисућу) и 2.000 (двје тисуће) људи, а немогуће је да их је умрло више од 5.000“ (Реџарић, 2010, str. 192). Да ли је могуће да један академик ХАЗУ у Загребу подмеће „знанствене“ неистине и најгрубље фалсификате броја жртава и карактера Концентрационог логора Јасеновац? За хрватског академика Печарића у Концентрационом логору Јасеновац нису убијани на најсвирепији начин Срби, Јевреји, Роми, антифашисти Хрвати, Муслимани, Словенци и други, него су „умрли људи“. За

[7] Јосип Печарић је пуноправни члан ХАЗУ у Загребу. Завршио је Електротехнички факултет у Београду. Професор је на Текстилно-технолошком факултету Универзитета у Загребу. Објавио је више од 1.200 математичких публикација и радова. Познат је у научној јавности као аматерски историчар, чије тврдње нису утемељене на историјским изворима. Аутор је више псеудоисторијских дела која негирају Холокауст и геноцид који су починиле усташе у НДХ. Активно се залаже да се у хрватској војсци усташки поздрав „За дом спремни“ уведе као службени поздрав. Заузео се да др Иво Голдштајн не постане члан ХАЗУ јер је „доказао геноцид хрватског народа“. Своје националистичко-ушашоидне памфлете састављене од отворених писама под називом „За поносну Хрватску“ посвећује на насловној страници ратним злочинцима: Дарију Кордићу, Слободану Праљку, Тути Налетилићу... Покренуо је петицију за пуштање на слободу ратног злочинца Бранимира Главаша.

академика Печарића логор није био творница смрти, најмонструозније мучилиште и једна од највећих кланица у Европи за време НДХ, него радни логор. После оваквих грубих историјских фалсификата није се огласио нити један хрватски академик да демантује ове „знанствене“ подвале како домаћој, тако и иностраној научној јавности, академика Печарића. Позивам све хрватске „повјесничаре“ и академике да смогну снаге и бар минимум научног дигнитета, демократске и цивилизацијске културе и подигну свој глас за научну истину, против подвала и фалсификата академика Јосипа Печарића. Позивам их, ако не у име жртава Концентрационог логора Јасеновац, онда у име хрватског народа како би му бар мало спрала љагу, коју му, како би рекао др Туђман, „овакви безумници“ наносе.

И католичка црква у Хрвата укључила се у фалсификовање броја жртава и карактера Концентрационог логора Јасеновац преко свог гласила *Гласа концила*.^[8] Тај лист је од 17. марта до децембра 2013. покренуо фељтон под називом „Занемарене чињенице у јасеновачком логору“, чији је аутор Игор Вукић.^[9] Овај фељтон одбио је објавити загребачки *Јуџарњи лист*, јер га није позитивно оценио Славко Голдштајн. Када говори о Концентрационом

логору Јасеновац бивши Србин Игор Вукић као да говори устима др Фрање Туђмана. Вукић каже: „У логору Јасеновац и Старој Градишки живот је изгубило 82.129 људи“ (*Glas koncila*, 2013, str. 21). За Вукића у Концентрационом логору Јасеновац није извршен злочин геноцида над Србима, Јеврејима и Ромима и злочин над антифашистима Хрватима, Словенцима и Муслиманима, него су живот „изгубили људи“. Вукић каже да није било никаквог систематског злочина над Србима, Јеврејима и Ромима. Заиста је чудо што је загребачки *Вечерњи лист* објавио позитивну рецензију Вукићеве књиге *Радни логор Јасеновац*. Вукићева књига је у ствари ревизија историје и злочина у фашистичкој НДХ. Вукић тврди да је у логору Јасеновац било забаве, спортских утакмица посебно ногомета и казалишних представа. Надаље, Вукић наводи да су се затвореници бавили „знаношћу“. Вукић спада у групу историјских ревизиониста који покушавају да превреднују фашистички режим. За Вукића су у логору болесни партизани били већа претња него усташки кољачи, јер су партизани наводно са собом у логор донели тифус. Вукић врло често понавља да је Концентрациони логор Јасеновац био „кажњенички и радни логор“ с превентивном функцијом, место за сакупљање

[8] *Глас концила* је уствари глас хрватског католицизма. Он је имао једну од најзначајних улога у успостављању хрватске државности, посебно крајем 20. века, али на усташоидним основама. Он је и даље на стази усташоидне идеологије што се, између осталог, види из изјаве његовог главног уредника дон Ивана Микленца Недељнику, од 27. 8. 2012. године, у којој каже да би посета папе Србији била доказ да се Србија „службено и стварно чисти од отрова који је политика посијала и којим је много заразила гледе односа према Ватикану и католицизму“.

[9] Игор Вукић је покатоличени и кроатизовани Србин. Рођен је у Загребу. Историјски је негативац. Завршио је Факултет политичких наука у Загребу. Председник је Друштва за истраживање троструког логора Јасеновац. Аутор је више књига и радова, који немају никакву научну вредност.

радне снаге за индустрију и пољопривреду Трећег рајха, и да логораши нису довођени у логор да би били убијени. Узроци смрти у логору, према његовим тврдњама, били су различити: заразе, болести и покушаји бекства, а не клање и убијање.

Игор Вукић заиста износи застрашујуће тврдње – да у логорима НДХ нису убијана деца, већ су о њима бринули државни органи НДХ, Црвени крст и Католичка црква. Оваквом тврдњом Вукић поново убија више од 20.000 деце, убијене и заклане у Концентрационом логору Јасеновац – највећем мучилишту на Балкану и једном од највећих у свету. Он да концентрациони логор смрти није ни постојао, већ је реч о југосрпској пропаганди. Вукић можда не зна, или се прави да не зна, да је у НДХ на најсвирепији начин убијено око 74.762 деце млађе од 14 година. Од тог броја 14.528 воде се као жртве рата, а над 60.234 извршен је највећи облик геноцида. Међу њима је било више од 2.289 деце хрватске националности.

Вукићев коаутор књиге *Јасеновачки лојор смрти – истраживања* Владимир Хорват тврди да су за време Другог светског рата у усташким логорима страдали Хрвати, а не Срби, Јевреји и Роми, као и да је партизански логор у Јасеновцу после 1945. имао више жртава него усташки. Он закључује да су после 1945. настали тзв. склоп партизански логори. Концентрациони логор Јасеновац, највећи усташки логор смрти, згрозио је чак и нацисте, а Вукић изјављује да је то била бања за одмор и разоноду.

И загребачки кардинал др Фрањо Кухарић фалсификовао је број јасеновачких жртава, чиме је показао прави континуитет деловања

католичке цркве у Хрвата. Кардинал Кухарић је 10. фебруара 1981, поводом комеморативне мисе злогласном кардиналу Алојзију Степинцу, изјавио: „Оптужницом би се хтјело надбискупа Степинца учинити одговорним за 40.000 жртава које се приписују Јасеновцу“ (Dedijer, 1987, str. 664).

Ватикан је 1991, као што је то радио 1941, помагао рат за независну, суверену хрватску државу без Срба. У јулу 1991. године Ватикан је изјавио да су унутрашње границе Југославије историјске, што не одговара истини, јер су једино Србија и Црна Гора Берлинским конгресом 1878. биле међународно признате државе. Папа Јован Павле II, у августу 1991. године, обратио се Хрватима овим речима: „Драги моји хрватски синови, ја вас још једном уверавам да сам близак вашим легитимним стремљењима. Стога обнављам апел међународној заједници да вам помогне у овим тешким моментима ваше историје“ (Fourrnnemont, 1996, str. 83). Не треба заборавити да је тај исти папа Павле II запрљао руке у Аушвицу и Јасеновцу 1941. године за време Другог светског рата. Папа је тада као хемичар радио у немачком мултинационалном гиганту I. G. Farben, који је, између осталог, производио и гас Циклон Б, коришћен за уништавање Јевреја у Аушвицу и Срба у Концентрационом логору Јасеновац.

Папа Јован Павле II први пут је походио Хрватску у јесен 1994. године, а четири године касније поново је дошао и посетио Загреб и Марију Бистрицу. Ни на крај памети му није пало да дође и клекне на јасеновачко стратиште у којем је побијено око 1.000.000 Срба, више од 40.000 Јевреја и око 60.000 Рома, око 4.000

Марко П. Атлагић

Хрватски научници и државници фалсификатори броја жртава концентрационог логора Јасеновац из времена НДХ 1941-1945. године

антифашиста Хрвата, 2.000 Словенаца и 1.800 Муслимана, у чијој су ликвидацији непосредно учествовали многи римокатолички свештеници. Папа је истовремено промовисао Степинца, идеолога усташке власти и инспиратора злочина геноцида над Србима. Папа је беатификовао Степинца у Марији Бистрици, а бивши комуниста др Фрањо Туђман беатификовао је самог себе, попевши се на подијум на којем је био олтар.

Међу минимизаторе броја јасеновачких жртава сврстао се и др Иван Супек, професор Загребачког свеучилишта. Др Супек констатује без икаквих извора и чињеница: „Јасеновачки логор био је највеће губилиште у НДХ. У њему је побијено око 50.000 заточеника, највише хрватских љевичара, па Срба, Цигана и Жидова, а остале бројке су фантастично претјеривање, тј. удесетостручене из пропагандних разлога“ (Miletić, 1986, str. 38).

Један од хрватских државника који је минимизирао број јасеновачких жртава и карактер тог логора био је и председник Председништва СФРЈ и председник Републике Хрватске Стјепан Месић. Не треба да нас чуди то што се и Месић укључио у фалсификовање броја јасеновачких жртава ако се зна да је он 1971. године за време хрватског националистичког и сепаратистичког МАСПОК-а (Масовног покрета) био осуђен на казну затвора. Угледао се на рођака Марка Месића. Рођак Стјепана Месића, Марко Месић, водио је јула 1941. године 4.000 усташа на Стаљинград као помоћ Немцима у оквиру немачких формација против СССР-а. Део тих Месићевих усташа био је погубљен, а веома мали број их је заробљен, па је од њих Јосип Броз Тито 1944. године формирао Месићев

партизански одред. Они су касније скоро сви изгинули код Чачка и Ужица у борбама против Немаца. Месићев рођак Марко остао је жив, те се 1945. године учланио у КПЈ. По завршетку рата пуцао је из пушке у чело и око иконе Исуса Христа у цркви Св. Андреје Првозваног на Дедињу и избио икони једно око.

Стјепана Месић је један од главних разбијача СФРЈ и заговорника усташоидне политике др Фрање Туђмана и ХДЗ. Месић је на седници Сабора Републике Хрватске од 5. децембра 1991. рекао заступницима Хрватског сабора: „Хвала вам што сте ме изабрали у Председништво СФРЈ. Ја сам свој задатак испунио. Југославије више нема.“ Свој став према Србима Месић је изрекао на предизборном скупу 2. марта 1990. године у Госпићу. Пред 10.000 Хрвата, који су били под кишобранима пошто је падала киша, Месић је Србима у Хрватској тада поручио: „Када ми Хрвати створимо државу сви Срби у Хрватској стаће по један кишобран.“ Месић је тврдио да је концентрациони логор Јасеновац радни логор, те да су логораши у њему нашли спас од смрти: „Јасеновац је био радни логор у којем су логораши нашли спас од своје смрти. Људи су умирали, као што су људи у рату уопће умирали од тифуса, од дизентерије. Али, то су били радни логори. Било је глупо некога научити да обрађује кожу, па га потом убити“ (Политика, 2017; Курир, 2017). Месић сматра да је Хрватска у току Другог светског рата победила два пута, једном као НДХ, а други пут као антифашистичка победница. Он дословно каже: „Хрвати су у Другом свјетском рату побиједили два пута. Први пут 1. травња 1941. године, када су силе осовине признале НДХ, и

други побиједили смо јер смо се после рата нашли опет за побједничким столом“ (Исто). Када је Месић увидео да је усташизација узела дубоке корене у Хрватској и да би Хрватска због тога могла имати озбиљних проблема, он је у емисији ХРТ „Недјељом у два“, 7. јануара 2018. рекао: „Данас се догађа једна пошаст, а то је да се мијења повијест, да се побједници из Другог свјетског рата проглашавају губитницима, а губитници побједницима. Усташизација не да Хрватској да дише“ (НРТ, 2018).

96 |

Каква је то данас хрватска држава која допушта дивљање усташтва по фудбалским теренима, годишњим прославама, даје улицама имена злогласних идеолога усташког покрета (Миле Будака, Јуре Францетића...) из времена НДХ у многим градовима широм „лијепе наше“?

Тако су ветерани ХОС-а (Хрватских обрмбених снага), 5. новембра 2016. у центру Јасеновца, недалеко од концентрационог логора, открили таблу са уклесаним усташким поздравом „За дом спремни“ у знак сећања на 11 погинулих припадника ХОС-а из времена домовинског рата 1991–1995. године (*Вечерње новостии*, 2016). Хрватски историчар др Хрвоје Класић исправно је приметио да је „За дом спремни“ усташки поздрав и ништа више, а не некакав стари хрватски поздрав (Zebić, 2020). Када је у питању Јасеновац др Класић каже: „Да смо нормална земља, о Јасеновцу би расправљали психолози. Срамота је да после 70 година морамо расправљати о томе да ли је Јасеновац постојао и какав је био карактер тог логора... Због тога што се догодило у НДХ и због актуелног негирања тих злочина се срамм, а не као Хрват, него као човјек“

(*Вечерње новостии*, 2017). Усташки поздрав „За дом спремни“ чује се по многим хрватским стадионима. Фудбалер државне репрезентације Републике Хрватске Јосип Шимунић, после победе његовог тима против репрезентације Исланда у баражу за светско првенство, 19. новембра 2013. узвикнуо је усташки поздрав „За дом спремни“, што је прихватио читав стадион. Шимунић је био један од 3.200 потписника, који су тражили да се усташки поздрав „За дом спремни“ уведе као званични поздрав хрватских оружаних снага (*Курир*, 2015). Да је у Хрватској на делу усташлук и да су злочини саставни део хрватског идентитета потврдио је и председник Хрватске др Иво Јосиповић приликом посете Израелу 2012. године, обраћајући се израелским посланицима у Кнесету: „Отровна гуја је пуштена да изгмиже из срца наше нације у покушају да се истријебе Срби, Жидови и други... змија је сада ослабљена, али је још увијек ту. Ту је дубоко у нашим срцима“ (Josipović, 2012).

Усташки министар из тзв. НДХ, познат, између осталог, и по томе што је направио план за решавање српског питања у тзв. НДХ, који се заснивао на томе да трећину Срба треба протерати, трећину покатоличити, а трећину побити, добија улице у многим градовима Туђманове Хрватске: Славонском Броду, Винковцима, Вировитици, Пагу, Плетерници, Пакоштанима и другим градовима Републике Хрватске. Улице је добио и злогласни усташа Јуре Францетић и многе друге усташе. Јуриј Макарец, градоначелник Бјеловара за време НДХ, који је говорио да мање вредне народе треба истребити, добио је данас у Туђмановој

Марко П. Атлагић

Хрватски научници и државници фалсификатори броја жртава концентрационог логора Јасеновац из времена НДХ 1941-1945. године

Хрватској улици у Бјеловару. Изручење Динка Шакића Хрватској послужило је да он буде приказан као хрватски јунак, а и за лансирање тврдњи, којима се вишеструко умањује број жртава усташког логора Јасеновац. Динко Шакић сахрањен је у Туђмановој Хрватској 25. јула 2008. у усташкој униформи на загребачком гробљу Мирогој. Тада је у опроштајном говору патер Вјекослав Ласић подвукао: „НДХ је темељ данашње домовине Хрватске, државе за коју је наш мученик Алојзије Степинац храбро посвједочио пред безбожним комунистичким судом“ (*Време*, 2008).

На крају, можемо закључити да је Концентрациони логор Јасеновац највећа људска кланица у току НДХ и једна од највећих у Европи за време Другог светског рата. У њему је на најсвирепији и најмонструознији начин побијено око 1.000.000 Срба, више од 40.000 Јевреја, 60.000 Рома, 4.000 Хрвата, око 2.000 Словенаца и око 1.800 Муслимана. Хрватски „повјесничари“ и државници, без икаквих историјских извора и чињеница, намерно минимизирају број јасеновачких жртава, и намерно мењају карактер јасеновачке фабрике смрти са циљем да избегну суочавање са истином и дају шансу да се то понови, што су и учинили у тзв. домовинском рату 1991–1995. године. Туђманова Хрватска је тада у највећем етничком чишћењу после Другог светског рата

у Европи протерала више од 500.000 Срба из Хрватске, посебно злочиначком операцијом „Олуја“, за коју један од највећих живих хрватских филозофа др Жарко Пуховски каже: „Олуја је била етничко чишћење, не само на разини науке, уметности и културе, него и на нивоу топономастике и ономастике“ (Šuvar, 2003).

После великих злочина геноцида долазе велике казне ако се починиоци не суоче са њима. Хрватска се још није суочила са својим злочинима и злочинима геноцида над Србима, Јеврејима и Ромима. Једно је сигурно, држава која је настала на злочинима над другим народом, па макар и сопственим држављанима, не може бити дугог века ако није свесна учињених „дела“. Зато Хрвати никада неће моћи сасвим да се оперу од срамоте, коју су себи навукли тешким злочинима геноцида у ратовима у 20. веку, оном за време тзв. НДХ 1941–1945. и оном у тзв. домовинском рату 1991–1995. године. Хрватска би морала смоћи снаге да дигне свој глас против злочина геноцида, призна почињене злочине геноцида над Србима, Јеврејима и Ромима како оне у Концентрационом логору Јасеновац за време НДХ, тако и оне над Србима у тзв. домовинском рату 1991–1995, посебно у злочиначкој „Олуји“. Једино тако Хрватска може да гради своју будућност и „скине“ са себе терет прошлости.

References/Литература

- Atlagić, M. i Milutinović, B. (2002). Sources for the History of Serbs up to the 15th Century. Kosovska Mitrovica: Filozofski fakultet – Centar za mitološke studije. [In Serbian]
- Atlagić, M. (1990). The Issue of the Prohibition to Commemorate the Dead on 16 September 1990 in Jasenovac. Sabor Republike Hrvatske. UR broj: 622-90-0434. [In Croatian]
- Begenešić, Lj. (2019, januar 1). Prof. Gideon Greif PhD, the Ustashas in Jasenovac killed in 57 ways. *Večernje novosti*. Belgrade. [In Serbian]
- Bulajić, M. (1988). The Ustasha Crime of Genocide II. Belgrade: Rad. [In Serbian]
- Vojnoistorijski glasnik*. (1980). XXXI. Belgrade.
- Večernje novosti*. (2016, decembar 3). Belgrade.
- Večernje novosti*. (2017, maj 10). Belgrade.
- Vojinović, N. (1999). The one-thousand-year-long genocide of the Vatican against Orthodox people. Podgorica: Udruženje Srba iz Hercegovine u Crnoj Gori. [In Serbian]
- Vukić, I. (2013, mart 17). Forgotten facts about the Jasenovac Camp. *Glas koncila*. [In Croatian]
- Vučić, A. (2020, kolovoz 7). Oluja was the largest ethnic cleansing in Europe after WWII, *Jutarnji list*. [In Serbian]
- Grajf, G. (2019, februar 18). A minimum of 800 000 Serbs and 40 000 Jews were killed in Jasenovac. *Politika*. [In Serbian]
- Dr Franjo Tuđman at a rally in Pazin. (1990, travanj 17). *Danas*, no. 426. [In Croatian]
- Dedijer, V. (1987). The Vatican and Jasenovac. Belgrade: Rad. [In Serbian]
- Zebić, E. (2020, veljača 21). Without a court decision on the Ustasha salute in Thompson's song „Čavoglave“. Radio Slobodna Evropa. [In Serbian]
- Interview. (1990). No 235. Jun 8. Belgrade.
- Conversation between Mira Babić-Šuvar and Edo Murtić. (2003). *Identitet*, no. 61. [In Serbian]
- Interview with Martin Špegelj, (2001, siječanj 16). *Feral tribune*. [In Serbian]
- Ivezić, M. (1992). Jasenovac – the numbers. Zagreb. [In Croatian]
- Janković, N. (2018, decembar 16). Prof. dr Gidoen Grajf: The Ustashas killed in 57 ways?! *Večernje novosti*. [In Serbian]
- Josipović, I. (2012, veljača 15). Address to Israeli representatives in the Knesset. *Večernji list*. [In Croatian]
- Kostić, M. L. (1953). Examples of the one-thousand-year-long culture of the Croats. Chicago: Srpska narodna odbrana. [In Serbian]
- Kurir*. (2017, januar 24).
- Lemkin, R. (1944). Axis Rule in occupied Europe. Washington.
- Marijačić, I. (2014, svibanj 1). Dr Stjepan Razum: In Jasenovac the Partisans planted their cruel and mass crimes on the Ustashas – we historians will prove this. *Hrvatski tjednik*, no. 501. [In Croatian]
- Mesić, S. (2017, januar 24). By being sent to Jasenovac people were “practically spared” from death. *Politika*. [In Serbian]

- Miletić, A. (1986). The Jasenovac Concentration Camp, I, II. Belgrade: Narodna knjiga. [In Serbian]
- Neubacher, H. (1956). Sonderauftrag Südost. 1940-1945. Bericht eines fliegenden Diplomaten. Gottingen.
- Nikolić, N. (1948). The Jasenovac Death Camp. Zagreb. [In Croatian]
- Novak, V. (1986). Magnum Crimen. Belgrade: Nova knjiga. [In Serbian]
- Novi list*. (2000, januar).
- Novi list*. (1992, siječanj 13).
- Pečarić, J. (2010). Questionable books the triumph of Tudjmanism. Zagreb. [In Croatian]
- Protest of the Jewish community over the funeral of Šakić. (2008, avgust 1). *Vreme*, no. 1163. [In Serbian]
- Razum, S. (2015, lipanj 11). Stjepan Razum: Jasenovac the greatest historical lie becoming more and more transparent every day, *Hrvatski tjednik*, no. 559. [In Croatian]
- Razum, S. (2012, kolovoz 22). It is time to destroy the Serb myth about Jasenovac. *Jutarnji list*. [In Croatian]
- Rudan, V. (2003). *Novi list*. Rijeka.
- Subotić, M. (2002). Bosnia and the Croats. Šabac: Beli anđeo. [In Serbian]
- Tuđman, F. (1989). Wasteland of historical reality. Zagreb: Nakladni zavod Matice hrvatske. [In Croatian]
- FNRJ. (1946). State commission for the establishing of the crimes of the occupiers and their collaborators. Belgrade. [In Serbia]
- Forrnemont J. F. (1996). Vatican et l'ex Yougoslavie. Paris: Harmaton.
- HRT (2018, siječanj 7). Nedjeljom u dva.
- Hnilicka, K. (1970). Das ende auf dem Balkan 1944/1945. Die militärische Räumung Jugoslaviens durch die deutsche Wehrmacht. Studien dokumente zur il Weltkriegs, Bd. 23. Contigen.
- Hrvatski vjesnik*. (1995)
- Black legend on the Croats. (1990, jul 6-20). *Duga*, no. 427.
- Černivec, A. (2012, kolovoz 9). Dr S. Razum: there is no proof for mass Ustasha crimes in Jasenovac but there is for Partisan crimes, *Hrvatski list*, no. 411. [In Croatian]
- Šimunić asks that the fascist salute "For the Homeland Ready" be used by the Croatian army. (2015, avgust 24). *Kurir*. [In Serbian]
- Šuvar, S. (2003). Croatian carousel. Zagreb: Razlog. [In Croatian]
- Šešelj, V. (2007). Roman-Catholic crime project for the creation of an artificial Croatian nation. Belgrade: Srpska radikalna stranka. [In Serbian]

Marko P. Artlagić

University of Priština temporarily settled in Kosovska Mitrovica

Faculty of Philosophy, Department of History

Kosovska Mitrovica (Serbia)

Croatian scientists and politicians falsifying the number of victims in the Jasenovac concentration camp in the ISC from 1941 to 1945

Summary

100 |

The Jasenovac Concentration Camp, run by the Ustashas in the ISC from 1941 to 1945, was the largest human slaughterhouse in the Balkans and one of the biggest concentration camps in Europe in the Second World War. In was where the crime of genocide was committed in the most cruel fashion against 800 000 Serbs, 40 000 Jews and 60 000 Roma, as well as the murder of around 4000 Croat, 2000 Slovene and 1800 Muslim antifascists. The terrible crimes of genocide were documented by local as well as foreign historical sources and even the very participants in the events. Recently, we have been witnesses to the daily falsifying of not only the number of Jasenovac victims but also the character of the camp itself by Croatian historians and statesmen. Their aim is to redefine the fascist past of Croatia in order to avoid having to face the crime of genocide committed against Serbs not only in the so-called Independent State of Croatia [ISC] (1941-1945) but also during the so-called Homeland War (1991-1995). This presents a very clear danger for the future of so-called Independent State of Croatia (ISC). Also misrepresented is the nature of the camp itself, which is falsely defined as a labor camp or even holiday camp. Amongst others, the persons involved in this altering of facts are: Ivan Supek, Academy member, Josip Pečarić, Academy member, Prof. Stjepan Razum, Igor Vukić, Mladen Ivezić, Franjo Kuharić, the Society for the Study of the Jasenovac Triple Camp [Društvo za istraživanje trostrukog logora Jasenovac], Dr Franjo Tuđman and Stjepan Mesić. The first and greatest distortion of the number of victims and the character of the camp was performed by Dr Franjo Tuđman, who established the foundations for this in his works, and in particular in his book *Wastelands of Historical reality*. The aim of these falsifications is a redefining of the fascist past of the country, the misrepresentation of fascists as antifascists and antifascists as fascists. All of this represents a serious danger for the future of Croatia, which is failing to come to terms with the past and refusing to condemn the all of the crimes committed, including genocide. Croatia today, an independent and democratic country, is showing signs of Ustasha tendencies, much like those seen in Pavelić's ISC. It is necessary to face this fact and the sooner it is done, the better it will be for the people of the Republic of Croatia.

Keywords: Jasenovac, crime, camp, genocide, forgery, victim